

ISSN: 2146-1961

Güçlü, O., Mustul, Ö. & Kaleli, Y. S. (2021). Müzik Eğitiminde Bireysel Çalgılara Yönelik Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi: Bir İçerik Analizi Çalışması, *International Journal of Eurasia Social Sciences (IJOESS)*, 12(45), 809-826.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoess.2938>

Makale Türü (ArticleType): Derleme Makale

MÜZİK EĞİTİMİNDE BİREYSEL ÇALGILARA YÖNELİK YAPILMIŞ OLAN LİSANSÜSTÜ ÇALIŞMALARIN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ: BİR İÇERİK ANALİZİ ÇALIŞMASI

Onur GÜÇLÜ

Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, h_onur_k@hotmail.com

ORCID: 0000-0001-5744-4057

Önder MUSTUL

Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, omustul@erbakan.edu.tr

ORCID:0000-0002-7045-5145

Yavuz Selim KALELİ

Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, yavuzselimkaleli@gmail.com

ORCID:0000-0001-5713-7399

Gönderim tarihi: 27.03.2021

Kabul tarihi: 19.08.2021

Yayım tarihi: 07.09.2021

Öz

Bu araştırmanın amacı, müzik eğitimi anabilim dallarındaki bireysel çalgı derslerinde eğitimi verilen çalgılarla ilgili (keman, piyano, gitar, flüt, viyolonsel, viyola, şan, bağlama, kanun ve ud v.s.) 2015-2019 yılları arasında yapılmış olan lisansüstü çalışmaları tespit etmek ve bu çalışmalardan elde edilen verileri içerik analizi yöntemiyle derinlemesine çözümleyerek sonuçlarını okuyucuya sunmaktır. Bu amaçla çalgıların isimleri anahtar kelime olarak YÖK ulusal tez merkezinde taranmıştır. Betimsel nitelikte olan araştırmada, 2015-2019 yılları arasında yapılmış olan ve erişim kısıtlaması bulunmayan 563 adet lisansüstü çalışma doküman analizi yöntemiyle incelenmiş, toplanan veriler içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir. Oluşturulan temaların kapsam geçerliğini sağlamak için uzman görüşleri alınmış ve uzman görüşleri doğrultusunda içerik analizi için 9 tema (çalgı türü, çalışmanın yapıldığı yıl, çalışmanın yapıldığı üniversite, çalışmanın yapıldığı enstitü, araştırmacının cinsiyeti, tez türü, tezin konusu, araştırma türü ve araştırma modeli) ve bu temalara ait 93 alt tema oluşturularak kodlanmıştır. Araştırmada elde edilen veriler betimsel istatistik yöntemleriyle analiz edilerek (yüzde, frekans,) tablolar ile grafikler halinde sunulmuştur. Araştırmada incelenen lisansüstü çalışmaların en fazla "piyano" çalgısına yönelik olduğu, YÖK ulusal tez merkezinden erişilebilir en eski çalışmaların 1986 yılında "gitar" ile "keman" çalgılarına yönelik olduğu, en fazla çalışmanın 2019 yılında yapıldığı, çalışmaların büyük çoğunluğunun Gazi Üniversitesi'nde ve eğitim bilimleri enstitülerinde yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bireysel çalgılara yönelik lisansüstü çalışma yazan kadın ve erkek araştırmacıların sayısında büyük bir farkın olmadığı, yine büyük çoğunluğunun yüksek lisans tezi olduğu ve nitel araştırma yöntemleri ile betimsel araştırma modelleri kullanılarak yapıldığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar kelimeler: İçerik analizi, müzik eğitimi, bireysel çalgı, lisansüstü tezler.

A COMPARATIVE ANALYSIS OF POSTGRADUATE RESEARCHES WRITTEN ON INDIVIDUAL INSTRUMENTS IN MUSIC EDUCATION: CONTENT ANALYSIS STUDY

ABSTRACT

The aim of this research is to identify the postgraduate studies conducted between 2015-2019 on the instruments (violin, piano, guitar, flute, cello, viola, singing, baglama, kanun, and oud) that are taught in individual instrument lessons in the departments of music education. To present the results to the reader by analyzing the obtained data in depth with the method of content analysis. For this purpose, the names of the instruments were scanned as key words in the YÖK national thesis center. In the descriptive research, 563 graduate studies conducted between 2015-2019 and without access restrictions were analyzed using document analysis method, and the collected data were analyzed by content analysis. In order to ensure the content validity of the created themes, expert opinions were taken and in line with expert opinions, 9 themes (instrument type, year of study, university where the study was conducted, institute where the study was conducted, gender of the researcher, type of thesis, subject of the thesis, research type and research model) and 93 sub-themes belonging to these themes were created and coded. The data obtained in the study were analyzed by descriptive statistical methods (percentage, frequency) and presented in tables and graphs. Most of the graduate studies examined in the study were on "piano", the earliest studies accessible from YÖK's national thesis center were on "guitar" and "violin" instruments in 1986, the most work was done in 2019, most of the studies were at Gazi University and It has been concluded that there is no big difference in the number of male and female researchers who write postgraduate studies on individual instruments, that the majority of them are master's theses, and that they are made using qualitative research methods and descriptive research models.

Keywords: Content Analysis, Music Education, Individual Instruments, Postgraduate Researches

GİRİŞ

Araştırmacıların en önemli misyonlarından biri, kendi çalışma alanları ile ilgili geçmişte ortaya konmuş bilimsel bulgu ve sonuçları, yapacağı yeni çalışmaların sonuçları ile geleceğe taşımaktır. Bilimsel alanlarda farklı yöntemlerin işe koşulduğu çalışmaların çeşitliliği ve niteliği gelecek nesiller için önemli ölçüde kaynak sağlayacağı gibi yeni yöntemlerin/yaklaşımların uygulanabilirliği hususunda da önemli bir kıyaslama sahası oluşturabilir. Çeşit (2015, s.446)'e göre; belirli bir alana yönelik olarak daha önce tamamlanmış olan çalışmaların değerlendirildiği bir araştırma; hangi konularda, hangi yöntemler ile hangi yıllarda yapıldığı ve bu çalışmalarda hangi sonuçlara ulaşıldığı gibi bilgilerin bir arada sunulması bakımından önemlidir.

Tebiş ve Okay'a göre lisansüstü çalışmaların derlenmesi, bilimsel raporlama teknikleri ve bilimsel araştırma kültürüne ait kavramlarla yeni tanışan araştırmacılara; genel eğilimler, kullanılan yöntemler ve konu seçimi gibi unsurlara ilişkin önemli bilgiler verebilir, disiplini izleyen araştırmacılar ise bu tür çalışmalar ile kendi araştırmalarına yönelik yaklaşımlarını değiştirme ya da geliştirme konusunda bazı izlenimler edinebilirler (2013, s.12). Bu çerçevede izlenecek yöntemlerden birisi içerik analizidir. Holsti (1969) içerik analizini, "mesajların aralıklı özelliklerini nesnel ve sistematik olarak tanımlayarak çıkarımlar yapmayı sağlayan bir teknik" olarak ifade etmiştir. Weber (1990)'e göre ise içerik analizi, "araştırmacılara eğilimlerin, endişelerin, ilgi alanlarının ve modellerin göstergelerini sağlar ve takip edilmesi yararlı olabilecek araştırma alanları önerir. Ayrıca, bireysel, grup, kurumsal veya sosyal ilginin odağını tanımlamamıza ve keşfetmemize izin veren yararlı bir teknik olabilir". İçerik analizinde temel amaç, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek verilerin içinde saklı olabilecek gerçekleri ortaya çıkarmak ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s.259).

Literatür incelendiğinde birçok disiplinde ve alanda lisansüstü çalışmalara yönelik içerik analizi çalışmalarının olduğu görülmektedir. Lisansüstü eğitim, lisans derecesi almış veya lisans diploması alan öğrencinin ilgi duyduğu bilim dalında yüksek lisans veya doktora öğrenimi yaparak uzmanlaşma imkanı veren, alınabilecek en üst eğitim programı seviyesidir. Lisansüstü çalışmaların gerçekleştirilmesinde, ülke gereksinimlerine yönelik programların yapılması, geliştirilmesi ve bu programları yürütecek öğretim elemanı kadrolarının yetiştirilmesi büyük önem taşımaktadır (Karkın, 2011, s143-144).

Ülkemizde eğitim fakülteleri, güzel sanatlar fakülteleri ve konservatuarlarda lisansüstü düzeyde müzik ve çalgı eğitimi verilmektedir. Bu kurumlarda öğrenimlerine devam eden öğrenciler, lisansüstü araştırma/çalışmalarını bağlı oldukları enstitülerin yönetmeliklerine göre raporlaştırarak (yüksek lisans tezi, yüksek lisans eser metni, yüksek lisans çalışma raporu, yüksek lisans uygulama raporu, doktora tezi, sanatta yeterlilik tezi, sanatta yeterlilik eser metni, sanatta yeterlilik sanat çalışma raporu) mezun olmaktadır.

Müziğin birçok alanına yönelik yazılan lisansüstü çalışmaların önemli bir bölümünü çalgılara yönelik lisansüstü çalışmalar oluşturmaktadır. YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde gerçekleştirilen tarama sonucuna göre "Keman" çalgısına yönelik ve erişilebilir ilk lisansüstü çalışma 1986 senesinde Nedim Yıldız tarafından yazılan "*Müzik*

Öğretmeni Yetiştiren Yükseköğretim Kurumlarında Ana Çalgı Keman Eğitiminin Programlar Yönünden İncelenmesi" isimli yüksek lisans tezi, "Gitar" çalgısına yönelik ve erişilebilir ilk lisansüstü çalışma 1986 senesinde Yıldız Elmas'a tarafından yazılan *"Müzik Tarihinde Gitarın Biçim Evreni"* isimli doktora tezi, "Piyano" çalgısına yönelik ve erişilebilir ilk lisansüstü çalışma 1987 senesinde Metin Ülkü tarafından yazılan *"Çeşitleme Biçimi"* isimli yüksek lisans tezi, "Flüt" çalgısına yönelik ilk lisansüstü çalışma 1987 senesinde Güneş Uras tarafından yazılan *"Barok Dönemi Bestecilerinden J.S. Bach, G.F. Handel ve G.P. Telemann'ın Yan flüt-klavsen Yapıtlarının İncelenmesi"* isimli yüksek lisans tezi (YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde erişim izni yoktur). Erişilebilir ilk çalışma 1994 senesinde Çiler Akıncı tarafından yazılan *"Yan Flüt Tekniği ve Flüt Dağarının İncelenmesi"* isimli yüksek lisans tezi), "Şan/Bireysel Ses Eğitimi"ne yönelik ilk lisans üstü çalışma 1987 senesinde Melike Aktaş tarafından yazılan *"Türk Bestecilerinin Piyano eşlikli Şan Yapıtları"* isimli yüksek lisans tezi (YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde erişim izni yoktur). Erişilebilir ilk çalışma 1997 senesinde Nilgün Şengül tarafından yazılan *"Müziğin Psikolojik Temelleri Bakımından Ses Eğitiminin İncelenmesi"* isimli yüksek lisans tezi), "Viyola" çalgısına yönelik ilk lisansüstü çalışma 1990 senesinde Zafer Teomete tarafından yazılan *"Viyola Yapısı-Müzik Tarihindeki Gelişimi- Eğitimi"* isimli yüksek lisans tezi (YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde erişim izni yoktur). Erişilebilir ilk çalışma 1994 senesinde Faik İsrailoğlu tarafından yazılan *"Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Çalgı Eğitimi Alanında Viyola Öğretiminin Temel Esasları"* isimli yüksek lisans tezi), "Bağlama" çalgısına yönelik ilk lisansüstü çalışma 1991 senesinde İbrahim Coşgun tarafından yazılan *"Bağlama Çalgısında Ses Tablasının İncelenmesi"* isimli yüksek lisans tezi (YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde erişim izni yoktur). Erişilebilir ilk çalışma 1992 senesinde Mehmet Ali Özdemir tarafından yazılan *"Bağlamanın Solo Bir Çalgı Olarak Çoksesli Kullanımı"* isimli yüksek lisans tezi), "Kanun" çalgısına yönelik ve erişilebilir ilk lisansüstü çalışma 1995 senesinde Pınar Munzur tarafından yazılan *"Tarih, Teknik ve İcra Özellikleriyle Kanun"* isimli yüksek lisans tezi, "Ud" çalgısına yönelik ilk lisansüstü çalışma 2002 senesinde Elia Khoury tarafından yazılan *"Türk ve Arap Ud İcra Üslupları Üzerine Bir İnceleme"* isimli yüksek lisans tezi (YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde erişim izni yoktur). Erişilebilir ilk çalışma 2004 senesinde Ali Maruf Alaskan tarafından yazılan *"Ut Yapımında Belli Başlı Önemli Noktalar ve Yeni Yapım Teknikleri"* isimli yüksek lisans tezi), "Viyolonsel" çalgısına yönelik ve erişilebilir ilk lisansüstü çalışma 1992 senesinde A. Gürsan Saraç tarafından yazılan *"Türkiye'de Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Bölümlerinde Viyolonsel Öğretiminde Kullanılan Yöntem ve Tekniklerin Öğrenciye Yansıması "* isimli yüksek lisans tezidir.

YÖK Ulusal Tez Merkezi verileri incelendiğinde özellikle son beş yılda müzik alanında çalgılar ve ses eğitimi/şan alanına yönelik yapılan lisansüstü çalışmaların sayısında büyük bir artışın olduğu göze çarpmaktadır. Literatürde müzik alanında çalgılar ve ses eğitimi/şan üzerine yapılan içerik analizi çalışmalarına ulaşılmış (Tebiş ve Okay, 2013, Toptaş 2013, Apaydınlı, 2014, Çeşit 2015, Kaptanoğlu ve Çanakçı 2015, Öztutgan 2016, Küçükosmanoğlu 2016, Arıca 2017, Birel ve Qader 2017, Babaç ve Köse 2018, Kurtarslan 2018, Akıncı 2018, Can ve Güneç 2019, Gençel Ataman 2019, Üstün 2020 vb.) fakat bu çalgıların tamamına yönelik yapılan herhangi bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Buradan yola çıkarak araştırmanın amacı, 2015-2019 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Merkezinde taranan ve yayınlama izni bulunan müzik eğitimi anabilim dallarında bireysel çalgı olarak en çok seçilen çalgılara yönelik (keman, piyano, gitar, flüt, viyolonsel, viyola, şan, bağlama, kanun ve ud) yapılmış lisansüstü çalışmaların içerik analizini gerçekleştirmek ve mevcut durumu ortaya koymaktır.

YÖNTEM

Araştırmada temel yaklaşım olarak tarama modeli benimsenmiştir. Eğer bir araştırma, geçmişteki ya da halen mevcut bir olayı var olduğu şekliyle betimlemeye yönelikse tarama modellerinden yararlanır (İslamoğlu ve Alınçık, 2014, s. 97). Betimsel nitelikte olan araştırmada doküman analizi yöntemiyle toplanan veriler, içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir. Betimsel analizde özetlenen ve yorumlanan veriler içerik analizinde daha derin bir işleme tabi tutulur ve betimsel bir yaklaşımla fark edilemeyen kavram ve temalar bu analiz sonucu keşfedilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 259). İçerik analizi, basılı, görsel vb. materyallerin sistematik bir şekilde taranarak belli kategoriler bakımından tematik olarak analiz edilmesini kapsar (Saban, 2009, s. 838).

Çalışma Evreni ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini YÖK Ulusal Tez Merkezinde müzik eğitimi bireysel çalgı derslerinde en çok kullanılan çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalar oluşturmaktadır ve bu çalışma piyano, keman, gitar, flüt, viyolonsel, bağlama, viyola, şan, kanun ve ud çalgıları ile 2015-2019 yılları arasında yapılmış olan lisansüstü çalışmalar ile sınırlıdır.

Araştırmanın örnekleminin oluşturulmasında ise aşağıdaki parametreler göz önünde bulundurulmuştur.

İncelenen lisansüstü çalışmaların belirlenmesinde YÖK ulusal tez merkezi veri tabanı kullanılmıştır. 2015-2019 yılları arasında yapılmış olan (son 5 sene), 14.07.2020 tarihinde erişilen, müzik eğitimi anabilim dallarında bireysel çalgı dersinde en çok kullanılan çalgılar olan piyano, keman, gitar, flüt, viyolonsel, bağlama, viyola, şan, kanun ve ud çalgıları konu olarak seçilen, müzik konusunda "Piyano", "Gitar", "Flüt", "Keman", "Viyola", "Viyolonsel", "Çello", "Bireysel Ses", "Ses Eğitimi", "Şan", "Bağlama", "Kanun" ve "Ud" kelimeleri ile taranan, erişim kısıtlaması bulunmayan, Türkçe dilinde yazılmış lisansüstü çalışmalar araştırmanın örneklemine dahil edilmiştir.

İçerik Analizi Temalarının Oluşturulması

Doküman analizi yapılarak ve içerik analizi yapılan kaynaklardan yararlanılarak (Örnek: Saban, 2009, Ertekin, 2017, Soycan ve Babacan, 2019, vb.) "Müzik" konusunda ve "Bireysel Çalgı" alanında yapılan 563 adet lisansüstü tez hakkında 12 tema/soru oluşturulmuştur. Oluşturulan tema/sorular kapsam geçerliğini sağlamak için 3 uzmana sunulmuş ve uzman görüşleri doğrultusunda 3 tema/soru çıkartılarak kalan 9 tema/soru aşağıdaki gibidir.

Bireysel çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların çalgılara, yayın yıllarına, yapıldığı üniversitelere, yapıldığı enstitülere, araştırmacının cinsiyetine, yayın türüne, konularına, araştırma türlerine ve araştırma modellerine göre dağılımları nedir?

Verilerin Çözülmesi

Araştırmaya alınan 563 adet lisansüstü tezin içerik analizi için her bir tema/soruya ait alt temalar oluşturulmuş (toplam 93 alt tema) ve lisansüstü tezler birçok kez incelenerek araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Kodlamada veriler, belirli işaretçiler kullanılarak görünür hale getirilir ve kodlama, verilerin belli bir anlam bütünlüğünü yakalamasını sağlar. (Keller,1995; akt. Baltacı 2017). Kodlamadaki iç tutarlılığı sağlamak için veriler araştırmacı tarafından 5 hafta arayla 2 kere kodlanmış ve Miles ve Huberman formülü ile (Güvenirlik katsayısı= görüş birliği sağlanan terim sayısı/(görüş birliği bulunan terim sayısı+görüş birliği bulunmayan terim sayısı)X100) (Baltacı,2017, s.8) güvenirlik katsayısı hesaplanmıştır. Araştırmadaki kodlama iç tutarlılık kat sayısı %94,39 çıkmıştır. Hem kodlama hem de kodlanan verilerin çözülmesi için "Microsoft Excel" ve SPSS paket programı kullanılmıştır. Elde edilen veriler betimsel istatistik yöntemleriyle analiz edilerek (yüzde, frekans, aritmetik ortalama ve standart sapma) tablolar ile şekiller halinde sunulmuştur.

BULGULAR

Bu bölümde bulgular araştırma sorularına bağlı kalınarak düzenlenmiş, tablo ve grafikler halinde sunulmuştur.

Tablo 1. 2015-2019 Yılları Arasında Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Çalgılara Göre Dağılımları

Çalgılar	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Piyano	153	27,18
Keman	117	20,78
Gitar	66	11,72
Viyolonsel	55	9,77
Flüt	48	8,53
Bağlama	42	7,46
Bireysel Ses (Şan)	34	6,04
Viyola	22	3,91
Kanun	16	2,84
Ud	10	1,78
Toplam	563	100

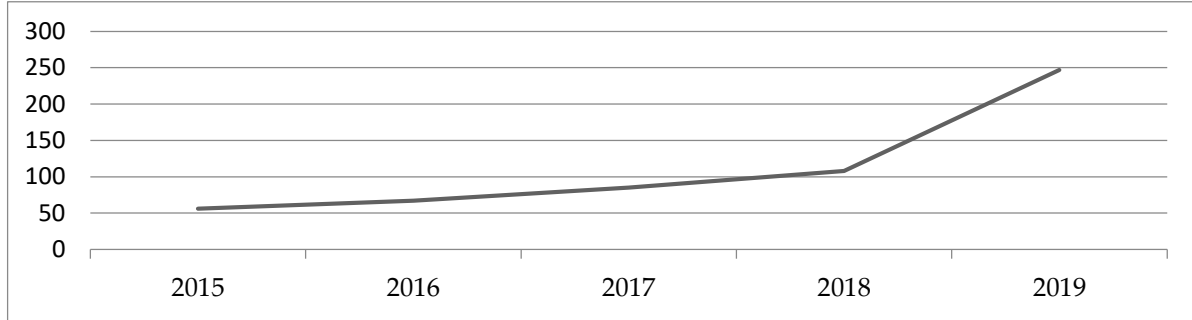
Tablo 1 2015-2019 yılları arasında yapılmış olan lisansüstü çalışmaların çalgılara göre dağılımını göstermektedir. Tablo 1'e göre toplam 563 lisansüstü çalışmanın 153'ü "piyano" (%27,18), 117'si "keman" (20,78), 66'sı "gitar" (%11,72), 55'i "viyolonsel" (%9,77), 48'i "flüt" (8,53), 42'si "bağlama" (%7,46), 34'ü "bireysel ses/şan" (%6,04), 22'si "viyola" (%3,91), 16'sı "kanun" (%2,84), 10'u "ud" (%1,78) çalgısına yönelik yapılmıştır.

Tablo 2. 2015-2019 Yılları Arasında Çalgılara Yönelik Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Yayın Yıllarına Göre Dağılımları

Yayın Yılı	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
2015	56	9,95
2016	67	11,90
2017	85	15,10
2018	108	19,18
2019	247	43,87
Toplam	563	100

Tablo 2, 2015-2019 yılları arasında çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların yayın yıllarına göre dağılımını göstermektedir. Tablo 2 incelendiğinde yazılmış olan 563 lisansüstü çalışmanın 56'sı 2015 (%9,95), 67'si 2016 (%11,90), 85'i 2017 (%15,10), 108'i 2018 (%19,18) ve 247'si (%43,87) 2019 senesine aittir.

Çalgılara yönelik yazılmış olan lisansüstü çalışmaların senelere göre artış düzeyi grafik 1'de gösterilmiştir.

Şekil 1. 2015-2019 Yılları Arasında Çalgılara Yönelik Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Yayın Yıllarına Göre Dağılım Grafiği

Grafik 1 incelendiğinde, çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların sayısında her geçen yıl bir artışın olduğu, özellikle 2019 senesinde büyük bir sıçramanın olduğu açıkça görülmektedir. Burada özellikle 2015 yılından itibaren açılan lisansüstü programlardan mezun olan öğrencilerin çalışmalarının etki etmiş olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 3. 2015-2019 Yılları Arasında Her Bir Çalgı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Yayın Yıllarına Göre Dağılımları

Yayın Yılı	Piyano		Gitar		Flüt		Keman		Viyola		Viyolonsel		B. Ses (Şan)		Bağlama		Kanun		Ud	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
2015	15	9,80	6	9,0	4	8,3	15	12,82	2	9,0	4	7,27	6	17,65	4	9,52	0	0,00	0	0,00
2016	20	13,07	5	7,58	9	18,75	12	10,26	2	9,09	9	16,36	2	5,88	5	11,90	1	6,25	2	20,00
2017	23	15,03	12	18,18	4	8,33	16	13,68	3	13,64	9	16,36	2	5,88	11	26,19	3	18,75	2	20,00
2018	29	18,95	18	27,27	9	18,75	19	16,24	6	27,27	10	18,18	6	17,65	8	19,05	1	6,25	2	20,00
2019	66	43,14	25	37,88	22	45,83	55	47,01	9	40,91	23	41,82	18	52,94	14	33,33	11	68,75	4	40,00
Toplam	153	100	66	100	48	100	117	100	22	100	55	100	34	100	42	100	16	100	1	100

Tablo 3, her bir çalgı alanında yazılmış olan lisansüstü çalışmaların yayın yıllarına göre dağılımlarını göstermektedir. Tablo 3 incelendiğinde lisansüstü çalışmaların yayın yıllarına göre dağılımlarının da tablo 2 ve grafik 1'de elde edilen bulguları destekler şekilde olduğu, lisansüstü çalışmaların sayısında özellikle 2019 yılında yüksek bir artışın olduğu görülmektedir. Özellikle lisansüstü eğitimde süresi içerisinde tez çalışmasını bitiremeyen öğrencilerin enstitülerle ilişkisinin kesilmesi söz konusu olduğundan böyle bir sonucun ortaya çıktığı düşünülmektedir.

Tablo 4. 2015-2019 Yılları Arasında Çalgılara Yönelik Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Yapıldığı Üniversitelere Göre dağılımı

Üniversite	Frekans (f)	Yüzde (%)
Gazi Üniversitesi	82	14,56
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Ü.	40	7,10
Hacettepe Üniversitesi	37	6,57
Necmettin Erbakan Üniversitesi	36	6,39
İstanbul Üniversitesi	28	4,97
Uludağ Üniversitesi	24	4,26
Anadolu Üniversitesi	23	4,09
Dokuz Eylül Üniversitesi	22	3,91
Haliç Üniversitesi	20	3,55
Trakya Üniversitesi	19	3,37
Atatürk Üniversitesi	18	3,20
İnönü Üniversitesi	16	2,84
Marmara Üniversitesi	15	2,66
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	15	2,66
Yaşar Üniversitesi	14	2,49
Cumhuriyet Üniversitesi	12	2,13
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	11	1,95
Afyon Kocatepe Üniversitesi	11	1,95
Ömer Halis Demir Üniversitesi	10	1,78
Ankara Üniversitesi	9	1,60
Pamukkale Üniversitesi	9	1,60
İstanbul Teknik Üniversitesi	7	1,24
Mersin Üniversitesi	7	1,24
On Dokuz Mayıs Üniversitesi	7	1,24
Ordu Üniversitesi	7	1,24
Erciyes Üniversitesi	6	1,07
Kocaeli Üniversitesi	6	1,07
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	6	1,07
Adıyaman Üniversitesi	5	0,89
Başkent Üniversitesi	5	0,89
Karadeniz Teknik Üniversitesi	5	0,89
İstanbul Okan Üniversitesi	4	0,71
Yıldız Teknik Üniversitesi	4	0,71
Akdeniz Üniversitesi	3	0,53
Bahçeşehir Üniversitesi	3	0,53
Ege Üniversitesi	3	0,53
Kırıkkale Üniversitesi	3	0,53
Sakarya Üniversitesi	3	0,53
Selçuk Üniversitesi	2	0,36
Trabzon Üniversitesi	2	0,36
Çukurova Üniversitesi	1	0,18
Hacı Bayram Veli Üniversitesi	1	0,18
Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	1	0,18
Niğde Üniversitesi	1	0,18
TOPLAM	563	100

Tablo 4, 2015-2019 yılları arasında çalgılara yönelik yazılmış olan lisansüstü çalışmaların üniversitelere göre dağılımını göstermektedir. Çalışmalar toplam 44 farklı üniversitede yürütülmüştür. Tablo 4'e göre, çalgılara yönelik en fazla lisansüstü çalışma yazılan ilk beş üniversite sırası ile Gazi Üniversitesi (f:82, %14,56), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (f: 40, %7,10), Hacettepe Üniversitesi (f:37, %6,57), Necmettin Erbakan Üniversitesi (f:36, %6,57) ve İstanbul Üniversitesi (f:28, %4,97)'dir.

Tablo 5. 2015-2019 Yılları Arasında Çalgılara Yönelik Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Enstitülere Göre Dağılımları

Enstitü	Frekans (f)	Yüzdelerik (%)
Eğitim Bilimleri	227	40,32
Sosyal Bilimler	178	31,62
Güzel Sanatlar Enstitüsü	144	25,58
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	8	1,42
Fen Bilimleri Enstitüsü	5	0,89
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	1	0,18
Toplam	563	100

Tablo 5, 2015-2019 yılları arasında çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların enstitülere göre dağılımını göstermektedir. Tablo 5'e göre 563 çalışmanın 227'si eğitim bilimleri enstitülerinde (%40,32), 178'i sosyal bilimler enstitülerinde (%31,62), 144'ü güzel sanatlar enstitülerinde (%25,58), 8'i lisansüstü eğitim enstitülerinde (%1,42), 5'i fen bilimleri enstitülerinde (%0,89) ve 1'i sağlık bilimleri enstitülerinde (%0,18) çalışılmıştır. Genel toplam incelendiğinde lisansüstü çalışmaların yarısına yakınının eğitim bilimleri enstitülerinde yapıldığı görülmektedir.

Tablo 6. 2015-2019 Yılları Arasında Her Bir Çalgı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Enstitülere Göre Dağılımları

Enstitü	Piyano		Gitar		Flüt		Keman		Viyola		Viyolonsel		B. Ses (Şan)		Bağlama		Kanun		Ud	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Eğitim Bilimleri	67	43,79	19	28,57	18	36,73	53	45,30	7	36,36	12	21,82	19	55,88	23	54,76	5	31,25	4	40
Sosyal Bilimler	45	29,41	23	34,85	13	26,53	34	29,66	8	36,36	22	40,00	11	32,86	11	26,19	8	50	3	30
Fen Bilimleri Enstitüsü	1	6,67	1	15,38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	7,14	0	0	0	0
Güzel Sanatlar Enstitüsü	38	24,84	21	31,82	17	34,69	29	24,79	7	31,82	21	38,18	2	5,88	4	9,52	3	18,75	2	20
Sağlık Bilimleri Enstitüsü	1	6,67	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü	1	6,67	2	3,03	0	0	1	0,85	0	0	0	0	2	5,88	1	2,38	0	0	1	10
Toplam	153	100	66	100	48	100	117	100	22	100	55	100	34	100	42	100	16	100	10	100

Tablo 6, 2015 - 2019 yılları arasında her bir çalgı alanında yazılmış olan lisansüstü çalışmaların enstitülere göre dağılımlarını göstermektedir. Tablo 6 incelendiğinde piyano (f:67, %43,79), flüt (f:19, %36,73), keman (f:53, %45,30), bağlama (f:23, %54,76), ud (f:4, %40) çalgıları ile bireysel ses/şan (f:19, %55,88) alanında yazılmış lisansüstü çalışmaların en çok eğitim bilimleri enstitülerinde, gitar (f:23, %34,85), viyola (f:8, %36,36), viyolonsel (f:22, %40) ve kanun (f:8, %50) çalgıları alanında yazılmış olan lisansüstü çalışmaların ise en çok sosyal bilimler enstitülerinde yapıldığı görülmektedir.

Tablo 7. 2015-2019 Yılları Arasında Çalgılara Yönelik Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Araştırmacının Cinsiyetine Göre Dağılımları

Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzdelik (%)
Erkek	305	54,14
Kadın	258	45,83
Toplam	563	100

Tablo 7'de 2015-2019 yılları arasında çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların araştırmacının cinsiyetine göre dağılımları görülmektedir. Tablo 7'de görüldüğü gibi lisansüstü çalışmaların 305'i erkek (%54,14), 258'i kadın (%45,83) araştırmacılar tarafından yapılmıştır.

Tablo 8. 2015-2019 Yılları Arasında Her Bir Çalgı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Araştırmacının Cinsiyetine Göre Dağılımları

Cinsiyet	Piyano		Gitar		Flüt		Keman		Viyola		Viyolonsel		B. (Şan)		Ses		Bağlama		Kanun		Ud	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kadın	86	56,21	7	10,61	34	69,39	58	49,47	10	45,45	31	56,36	26	76,47	4	9,52	2	12,5	0	0	0	0
Erkek	67	43,79	59	89,39	14	28,57	59	50,53	12	54,55	24	43,64	8	23,53	38	90,48	14	87,5	1	0	100	100
Toplam	153	100	66	100	48	100	117	100	22	100	100	100	34	100	42	100	16	100	1	0	100	100

Tablo 8 incelendiğinde, 2015-2019 yılları arasında yapılmış olan piyano (f:86, %56,21), flüt (f:34, %69,39), viyolonsel (f:31, %56,36) çalgıları ile bireysel ses/şan alanındaki lisansüstü çalışmaların en çok *kadın* araştırmacılar tarafından, gitar (f:59, %89,39), viyola (f:12, %54,55), bağlama (f:38, %90,48), kanun (f:14, %87,5) ve ud (f:10, %100) çalgıları alanındaki lisansüstü çalışmaların ise en çok *erkek* araştırmacılar tarafından yapıldığı görülmektedir. Keman alanında yapılan lisansüstü çalışmaların cinsiyete göre dağılımında ise erkek (f: 59, %50,53) ve kadın (f: 58, %49,47) araştırmacıların sayısı birbirine çok yakındır.

Tablo 9. 2015-2019 Yılları Arasında Çalgılara Yönelik Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Yayın Türüne Göre Dağılımları

Yayın Türü	Frekans (f)	Yüzdelik (%)
Yüksek Lisans Tezi	384	68,21
Doktora Tezi	67	11,90
Sanatta Yeterlilik Tezi	38	6,75
Yüksek Lisans Eser Metni	29	5,15
Sanatta Yeterlilik Eser Metni	20	3,55
Yüksek Lisans Sanat Çalışma Raporu	20	3,55
Sanatta Yeterlilik Sanat Çalışması Raporu	3	0,53
Yüksek Lisans Uygulama Raporu	2	0,36
Toplam	563	100

Tablo 9'da 2015-2019 yılları arasında çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların yayın türüne göre dağılımları görülmektedir. Tablo 9'da görüldüğü üzere lisansüstü çalışmaların yarısından fazlası (f:384, %68,21) "yüksek lisans tezi"dir.

Tablo 10. 2015-2019 Yılları Arasında Her Bir Çalgı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Yayın Türüne Göre Dağılımları

Yayın Türü	Piyano		Gitar		Flüt		Keman		Viyola		Viyolonsel		B. Ses (Şan)		Bağlama		Kanun		Ud	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yüksek Lisans Tezi	98	64,05	42	63,64	33	67,35	86	73,50	11	50	39	70,91	23	67,65	33	78,57	12	75,00	7	70,00
Doktora Tezi	17	11,11	5	7,58	4	8,16	14	11,97	3	13,64	3	5,45	8	23,53	7	16,67	3	18,75	3	30,00
Sanatta Yeterlilik Tezi	11	7,19	6	9,09	6	12,24	5	4,27	3	13,64	3	5,45	2	5,88	1	2,38	1	6,25	0	0
Yüksek Lisans Eser Metni	11	7,19	6	9,09	2	4,08	5	4,27	0	0	4	7,27	0	0	1	2,38	0	0	0	0
Sanatta Yeterlilik Eser Metni	7	4,58	4	6,06	1	2,04	2	1,71	3	13,64	3	5,45	0	0	0	0	0	0	0	0
Yüksek Lisans Sanat Çalışma Raporu	9	5,88	3	4,55	1	2,04	4	3,42	1	4,55	2	3,64	0	0	0	0	0	0	0	0
Sanatta Yeterlilik Sanat Çalışması Raporu	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4,55	1	1,82	1	2,94	0	0	0	0	0	0
Yüksek Lisans Uygulama Raporu	0	0	0	0	1	2,04	1	0,85	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toplam	153	100	66	100	48	100	117	100	22	100	55	100	34	100	42	100	16	100	1	100

Tablo 10, 2015-2019 yılları arasında her bir çalgıya yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların yayın türüne göre dağılımlarını göstermektedir. Tablo 10 incelendiğinde, her bir çalgıya yönelik yapılan lisansüstü çalışmaların tamamının en fazla yüksek lisans tezi olarak hazırlandığı görülmektedir.

Tablo 11. 2015-2019 Yılları Arasında Çalgılara Yönelik Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Konularına Göre

Dağılımları

Konu	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Çalgı Eğitimi/Öğretimi	202	35,88
Etüt/Eser Analizi	184	32,68
Diğer	86	15,28
Metot İnceleme	28	4,97
Dönem	19	3,37
Program - Müfredat İnceleme	16	2,84
Besteci ve Yorumcular	15	2,66
Repertuar	13	2,31
Toplam	563	100

Tablo 11'de 2015-2019 yılları arasında çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların konularına göre dağılımları görülmektedir. Tablo 11'de görüldüğü gibi çalgılara yönelik yapılan lisansüstü çalışmaların büyük bölümü "çalgi eğitimi/öğretimi" (f:202, %35,88) ve "etüt/eser analizi" (f:184, %32,68) konuları üzerinedir. Bu bulguya dayalı olarak özellikle lisans döneminden bireysel çalgı derslerinin sekiz yarıyl boyunca öğrenilmesi, öğrencileri lisansüstü eğitimde de çalgı eğitimi ile ilgili çalışmalara yönlendirdiği düşünülmektedir.

Tablo 12. 2015-2019 Yılları Arasında Her Bir Çalgı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Konularına Göre Dağılımları

Enstitü	Piyano		Gitar		Flüt		Keman		Viyola		Viyolonsel		B. Ses (Şan)		Bağlama		Kanun		Ud	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Çalgı Eğitimi/Öğretimi	53	34,64	22	33,33	14	28,57	44	37,61	4	18,18	13	23,64	22	64,71	21	50	6	37,75	3	30
Etüt/Eser Analizi	69	45,10	18	27,27	18	36,36	36	30,77	11	50	26	47,27	2	5,88	2	4,76	2	12,15	0	0
Diğer	19	12,42	17	25,76	6	12,24	11	9,4	2	9,0	6	10,91	4	11,76	13	30,95	5	31,25	3	30
Metot İnceleme	1	0,65	2	3,03	3	6,12	11	9,4	1	4,55	2	3,64	0	0	2	4,76	3	18,75	3	30
Dönem	0	0	0	0	2	4,08	6	5,13	4	18,18	3	5,45	0	0	3	7,14	0	0	1	10
Program - Müfredat İnceleme	7	4,58	1	1,52	3	6,12	0	0	0	0	2	3,64	3	8,82	0	0	0	0	0	0
Besteci ve Yorumcular	2	1,31	4	6,06	1	2,04	6	5,13	0	0	2	3,64	0	0	0	0	0	0	0	0
Repertuar	2	1,31	2	3,03	1	2,04	3	2,56	0	0	1	1,81	3	8,82	1	2,38	0	0	0	0
Toplam	153	100	66	100	48	100	117	100	22	100	55	100	34	100	42	100	16	100	1	100

Tablo 12 incelendiğinde, 2015-2019 yılları arasında flüt (f:18, %36,73), viyolonsel (f:26, %47,27) ve viyola (f:11, %50) çalgılarına yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmalarda en fazla "etüt/eser analizi" yapılmış, piyano (f:53, %34,64), gitar (f:22, %33,35), keman (f:44, %37,61), bağlama (f:21, %50), kanun (f:6, %37,75) çalgılarına ve bireysel ses eğitimi/şan (f:22, %64,71) alanına yönelik yapılan lisansüstü çalışmalarda ise en fazla "çalgi eğitimi/öğretimi" konu olarak seçilmiştir. Ud çalgısına yönelik yapılan lisansüstü çalışmalarda ise "metot inceleme ve çalgı eğitimi/öğretimi" konuları eşit oranda seçilmiştir.

Tablo 13. 2015-2019 Yılları Arasında Çalgılara Yönelik Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımları

Araştırma Yöntemi	Frekans (f)	Yüzdelik (%)
Nitel	365	64,83
Karma	106	16,34
Nicel	92	18,83
Toplam	563	100

Tablo 13'e göre 2015-2019 yılları arasında çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların 365'i nitel (%64,83), 106'sı karma (%16,34) ve 92'si ise nicel (%18,83) araştırma yöntemleri kullanılarak hazırlanmıştır. Bu bulguya göre çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların çok büyük çoğunluğunda (f:471, %83,66) nitel ya da karma araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Özellikle müzik eğitimi gibi uygulamaya dayalı bilimlerde verileri elde etmek için anket veya ölçek gibi nicel veri toplama araçlarından ziyade görüşme veya doküman analizi gibi nitel veri toplama araçları tercih edilmektedir.

Tablo 14. 2015-2019 Yılları Arasında Her Bir Çalgı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Araştırma Yöntemlerine Göre Dağılımları

Cinsiyet	Piyano		Gitar		Flüt		Keman		Viyola		Viyolonsel		B. Ses (Şan)		Bağlama		Kanun		Ud	
	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Nitel	93	60,75	48	72,73	34	69,39	80	68,38	16	72,73	39	70,91	14	41,18	26	61,90	8	50	7	70
Karma	24	15,69	14	21,21	6	12,24	24	20,51	2	9,09	10	18,18	11	32,35	11	26,19	2	12,5	2	20
Nicel	36	23,53	4	6,06	8	16,33	13	11,11	4	18,18	6	10,91	9	26,47	5	11,90	6	37,5	1	10
Toplam	153	100	66	100	48	100	117	100	22	100	55	100	34	100	42	100	16	100	1	100

Tablo 14, 2015-2019 yılları arasında her bir çalgı alanında yapılmış olan lisansüstü çalışmaların araştırma yöntemlerine göre dağılımlarını göstermektedir. Lisansüstü çalışmalar incelendiğinde çalışmalarda en fazla "nitel araştırma yöntemleri" nin kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 15. 2015-2019 Yılları Arasında Çalgılara Yönelik Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Araştırma Desenine Göre Dağılımları

Araştırma Deseni	Frekans (f)	Yüzdeler (%)
Betimsel Desen	499	88,63
Karma	40	7,10
Deneysel Desen	24	4,26
Toplam	563	100

Tablo 15, 2015-2019 yılları arasında çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların araştırma desenine göre dağılımlarını göstermektedir. Tablo 15 incelendiğinde, toplam 563 lisansüstü çalışmanın dörtte üçünden fazlasında betimsel desen (%88,63), geri kalan lisansüstü çalışmalarda ise karma (7,10) ve deneysel desen (4,26) kullanılmıştır. Bu bulguya göre çalgılara yönelik yapılmış olan lisansüstü çalışmaların çok büyük bir kısmında araştırma deseni olarak betimsel desen işe koşulmuştur. Buradan bulgu nitel araştırma yöntemleri kapsamına giren betimsel desenden söz etmektedir. Özellikle görüşme tekniği ile toplanan verilerin betimsel analizi söz konusudur.

Tablo 16. 2015-2019 Yılları Arasında Her Bir Çalgı Alanında Yapılmış Olan Lisansüstü Çalışmaların Araştırma Desenine Göre Dağılımları

Cinsiyet	Piyano		Gitar		Flüt		Keman		Viyola		Viyolonsel		B. Ses (Şan)		Bağlama		Kanun		Ud	
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Betimsel Desen	135	88,24	58	87,88	41	83,67	102	87,18	19	86,36	53	96,36	26	76,42	40	95,24	15	93,75	1	100
Karma Desen	12	7,84	7	10,61	5	10,27	10	8,55	1	4,55	2	3,64	3	8,82	0	0	0	0	0	0
Deneysel Dese	6	3,92	1	1,52	2	4,08	5	4,27	2	9,09	0	0	5	14,71	2	4,76	1	6,25	0	0
Toplam	153	100	66	100	48	100	117	100	22	100	100	100	34	100	42	100	16	100	1	100

Tablo 16, 2015-2019 yılları arasında her bir çalgı alanında yapılmış olan lisansüstü çalışmaların araştırma desenine göre dağılımlarını göstermektedir. Tablo 16 incelendiğinde, her bir çalgı alanında yapılmış olan lisansüstü çalışmaların tamamında en fazla "betimsel desen" kullanıldığı görülmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Araştırmada, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde yapılan tarama sonucunda 2015-2019 yıllarında müzik eğitimi anabilim dallarında yürütülen bireysel çalgı derslerinde eğitimi verilen çalgılara yönelik (keman, piyano, gitar, flüt, viyolonsel, viyola, şan, bağlama, kanun ve ud) toplam 563 lisansüstü çalışmaya içerik analizi yapılarak elde edilen bulgular tablo ve grafikler halinde sunulmuştur.

Araştırmada 2019 senesinde yapılan lisansüstü çalışmaların sayısında büyük bir artışın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırma bulgularına dayalı olarak 20 Nisan 2016'da yayınlanan "LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ve

ÖĞRETİM YÖNETMELİĞİ" ile öğrencilerin programlardan ilişkilerinin kesilmesiyle ilgili getirilen yeni düzenlemenin bu sonuca doğrudan etkisinin olduğu düşünülmektedir. Getirilen düzenleme ile tez çalışmasını yüksek lisans programında en fazla altı, doktora programında ise on iki veya on dört yarıyıl sonuna kadar bitirmeyen öğrencilerin programlardan ilişkileri kesilmektedir.

Araştırmada, en fazla yapılan lisansüstü çalışmaların "piyano" ve "keman" çalgılarına yönelik olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Keman ile ilgili bu sonuca benzer olarak Kantorski (1995), uluslar arası tez dizinini taramış ve 1936-1992 yılları arasında yaylı çalgılar ile ilgili yapılmış doktora tezlerinin içerik analizini yapmıştır. Araştırmacı, yaylı çalgılar ile ilgili yapılan tezlerin en fazla 1970'lerde yazıldığını ve kemanın diğer yaylı sazlara göre (viyola, viyolonsel ve kontrbas) çok daha fazla araştırıldığını ifade etmiştir.

Araştırmada lisansüstü çalışmaların en fazla "Gazi Üniversitesi"nde ve "üniversitelerin eğitim bilimleri enstitü"lerinde yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim alanındaki lisansüstü programlar belirli bir süre sosyal bilimler ve fen bilimleri enstitüsü çatısı altında yürütülmüştür. İlerleyen yıllarda bu programlar faaliyetlerine, eğitim bilimlerinin ayrı bir uzmanlık alanı olması nedeniyle, ayrı bir enstitü olarak kurulan eğitim bilimleri enstitüsü bünyesinde devam etmişlerdir. Bu durumun araştırmada elde edilen sonucu doğrudan etkilediği düşünülmektedir. Ayrıca, çalgılara yönelik çalışma yapmak isteyen lisansüstü araştırmacıların daha çok eğitim bilimleri enstitülerine bağlı bulunan müzik eğitimi programlarını tercih ettikleri de söylenebilir. Tanınmış ve Orhan (2009) da yaptıkları bir araştırmada, genel müzik eğitimi alanında 1986-2009 yılları arasında 15 üniversitede yapılmış 79 yüksek lisans ve doktora tezini incelemiş ve Gazi Üniversitesi ve Marmara Üniversitesi bünyesinde yapılan tezlerin diğer üniversitelere göre daha fazla sayıda yapıldığı sonucunu ortaya koymuşlardır.

Araştırmada, lisansüstü çalışma yapan kadın ve erkek araştırmacıların sayısında büyük bir farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada, **piyano, flüt, viyolonsel**, çalgıları ile **bireysel ses/şan** alanındaki lisansüstü çalışmaların en çok **kadın** araştırmacılar tarafından, **gitar, viyola, bağlama, kanun ve ud** çalgıları alanındaki lisansüstü çalışmaların ise en çok **erkek** araştırmacılar tarafından yapıldığı, keman alanında yapılan lisansüstü çalışmaların cinsiyete göre dağılımında ise erkek ve kadın araştırmacıların sayısının birbirine çok yakın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Doğan ve Erdal (2016) çalgı tercihlerini etkileyen demografik ve sosyo-kültürel faktörleri inceledikleri çalışmalarında kız öğrencilerin en çok piyano, erkek öğrencilerin ise en çok ud çalgısını beğendikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmada, lisansüstü çalışmaların çoğunluğunun "yüksek lisans tezi" olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç Gençel Ataman (2009), Tebiş ve Okay (2013), Toptaş (2013), Çeşit (2015), Kaptanoğlu ve Çanakçı (2015), Küçüksomanoğlu (2016), Öztutgan (2016), Can ve Güneç (2019) tarafından yapılan çalışmaların sonuçlarıyla örtüşmektedir. Ülkemizde müzik eğitiminde en çok kullanılan çalgılarla ilgili özellikle doktora düzeyinde daha fazla çalışmanın yapılması, çalgılarla ilgili daha derinlemesine çalışmaların yapılması, karşılaşılan problemlere yönelik çözümlerin geliştirilmesi ve çalgılara yönelik yapılan bilimsel çalışmaların daha nitelikli duruma gelmesi adına önemli bir adım olacaktır. Kantorski (1995) de doktora tezlerini incelediği çalışmasında yaylı çalgı

öğretmen eğitiminin, yaylı çalgı programlarının değerlendirilmesine ilişkin çalışmaların, keman için olduğu kadar viyola, viyolonsel ve kontrbas alanlarının da doktora araştırmalarında yer alması gerektiğini ifade etmiştir.

Ülkemizde lisansüstü eğitime devam eden öğrenciler, bağlı oldukları enstitülerin yönetmeliklerine göre lisansüstü çalışmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırmada incelenen lisansüstü çalışmaların yarısına yakınının eğitim bilimleri enstitülerinde yapıldığı sonucuna ulaşılmış, bu sonuca bağlı olarak "çalgi eğitimi" ve "çalgi öğretimi" kavramlarının araştırmacılar tarafından en fazla tercih edilen konular olduğu tespit edilmiştir. Kantorski'nin (1995) 1936-1992 yılları arasında yazılmış doktora tezlerine yaptığı içerik analizi çalışmasında ise, en fazla ele alınan konu alanlarının çalgı çalma teknik ve becerileri, performans uygulamaları ve bilgi kaynakları olduğu sonuçları verilmiştir.

Lisansüstü çalışmaların büyük çoğunluğunda "nitel araştırma yöntemleri" ve "betimsel desen" kullanılmıştır. Bu durum, müzik eğitiminde en çok kullanılan çalgılar ile ilgili nicel araştırma yöntemlerinin ve deneysel desenin işe koşulabileceği çalışmalarda büyük bir açık olduğunu göstermektedir. Müziğin farklı bir alanı olmakla birlikte Western Michigan Üniveristesinde Flores (2013), yaptığı yüksek lisans tezinde, 2000-2012 yılları arasına yapılmış Amerikan Müzik Terapisi Derneği onaylı 305 lisansüstü müzik terapi tezini içerik analizi yöntemiyle incelemiştir. Yazar, incelediği çalışmaların %41,3'ünün deneysel çalışma olduğu sonucuna ulaşmıştır. Ülkemizde de araştırmacıların danışmanları tarafından nicel araştırma yöntemleri ve deneysel desen kullanılarak yapılacak lisansüstü çalışmalara yönlendirilmelerinin, bu alanda mevcut olan açığı kapatılmak adına etkili olacağı düşünülmektedir.

Araştırmada, müzik eğitiminde en çok kullanılan çalgılara yönelik yazılmış olan 563 lisansüstü çalışmanın içerik analizi gerçekleştirilmiştir. Diğer çalışmalar (makale, bildiri, kitap bölümü vb.) kapsam dışında tutulmuştur. Araştırmada oluşturulan tema ve alt temalar kullanılarak lisansüstü çalışmalar haricindeki çalışmaların incelenip sonuçlarının bu araştırma ile karşılaştırılması literatüre katkı sağlayacaktır.

ETİK METNİ

"Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir."

Yazarların Katkı Oranı Beyanı: 1. yazar %40, 2. yazar %30, 3. Yazar %30 oranında çalışmaya katkı sağlamıştır.

KAYNAKÇA

Akıncı, Ç. (1994). *Yan flüt tekniği ve flüt dağarının incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Akıncı, M. Ş. (2018). Ses eğitimi alanında yazılmış tezlerin konu yönelimi, problem, amaç, sonuç, öneriler bakımından genel boyutta incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 5(27), 2804-2815.

- Aktaş, M. (1987). *Türk bestecilerinin piyano eşlikli şan yapıtları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Alaskan, A.M. (2004). *Ut yapımında belli başlı önemli noktalar ve yeni yapım teknikleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Apaydınlı, K. (2014). Türkiye'de koro alanında yazılmış lisansüstü tezlere bir bakış. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 4(8), 61-66.
- Arıca, E. (2017). Türkiye'de keman pedagojisi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(2), 327-342.
- Babaç, E. E. & Köse, H. S. (2018). Türkiye'de 2011-2018 yılları arasında koro alanında yapılmış olan lisansüstü tezlerin bazı parametreler bakımından incelenmesi. *Online Journal of Music Sciences*, 3(1), 32-55.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman Modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-15.
- Birel, A. S. & Qader, H. M. (2017). Türkiye'de kontrbas konusunda yazılmış lisansüstü tezler üzerine durum tespiti. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*. 14(1), 1416-1439.
- Can, Ü.K. & Güneç, B.C. (2019). Türkiye'de gitar alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. A. Döngör ve H. Yıldız (Yay. Haz.) *Eğitim Bilimlerinde Akademik Çalışmalar* içinde (s. 132-170). Cetinje: IVPE
- Coşgun, İ. (1991). *Bağlama çalgısında ses tablasının incelenmesi*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çeşit, C. (2015). Türkiye'de viyola üzerine yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *International Journal of Social Science*, 38, 445-462.
- Doğan, T. ve Erdal, B. (2016). Senin favori çalgın hangisi? Çalgı tercihini etkileyen demografik ve sosyo-kültürel faktörler üzerine bir araştırma. *Journal of Human Science*. 13(3), 6050-6070.
- Elmas, Y. (1986). *Müzik tarihinde gitarın biçim evreni*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ertekin, M. (2017). Türkiye'de klasik gitar alanı ile ilgili yayımlanan makalelerin içerik analizi ve sınıflandırılması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 352-360.
- Gamze Elif T. & Şebnem Yıldırım O. 2010. Master Theses And Doctoral Dissertations Conducted Between 1986 And 2009 in Music Education. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 2 (2010) 5051–5058
- Gençel Ataman, Ö. (2009). Ülkemizde flüt ve flüt eğitimi alanlarında yapılan lisansüstü tezler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 341-352.
- İslamoğlu, H. ve Alnaçık, Ü. (2014). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri* (4. bs.). İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- İsrafiloğlu, F. (1994). *Eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde çalgı eğitimi alanında viyola öğretiminin temel esasları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İnönü Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Kaptanoğlu E. ve Çanakçı, P. (2015). Türkiye'de vokal müzikte piyano eşlik alanında yapılmış yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlilik tezleri, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(55), 198-206.
- Karkin, A.M. (2011). Müzik bilimleri alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*. 1(2), 143-149.

- Khoury, E. (2002). *Türk ve Arap ud icra üslupları üzerine bir inceleme*. İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kurtarlan, Z. (2018). Türkiye'de yaylı çalgılarda yay teknikleri üzerine yapılan lisansüstü tez çalışmalarının incelenmesi. *Fine Arts (NWSAFA)*, 13(4), 57-70.
- Küçükosmanoğlu, O. (2016). "Klasik Gitar Alanı İle İlgili Yapılan Lisans Üstü Tezler Üzerine Bir İçerik Analizi Çalışması". III. Uluslararası Güzel Sanatlar Bilimsel Araştırma Günleri'nde sunulan bildiri, 08-10 Nisan 2016
- Liisa G. F. (2013). *A Content Analysis Of Music Therapy Theses And Dissertations From 2000 To 2012 From Amta Approved Graduate Programs*. Western Michigan University. Master's Theses
- Munzur, P. (1995). *Tarih, teknik ve icra özellikleriyle kanun*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Ole R. H. (1969). *Content Analysis For The Social Sciences And Humanities*.
- Özdemir, M. A. (1992). *Bağlamanın solo bir çalgı olarak çok sesli kullanımı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Öztutgan, Z. (2016). Türkiye'de gitar alanında yapılan lisansüstü tezlerin analizi ve değerlendirilmesi. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(1), 684 - 708.
- Robert W. (1990). *Basic Content Analysis. Second Edition*. Printed in United States of America
- Saban, A. (2009). Çoklu zeka kuramı ile ilgili Türkçe çalışmaların içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 9(2), 833-876.
- Saraç, A. G. (1992). *Türkiye'de eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümlerinde viyolonsel öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin öğrenciye yansması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şengül, N. (1997). *Müziğin psikolojik temelleri bakımından ses eğitiminin incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.
- Tebi, C. ve Okay, H. H. (2013). Türkiye'de müzik sanatı ve eğitiminde keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin konu ve yöntem olarak incelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports & Science Education*. 2(2), 11-20.
- Teomete, Z. (1990). *Viyola yapısı-müzik tarihindeki gelişimi-eğitimi*. Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Toptaş, B. (2013). Türkiye'de piyano üzerine yapılmış lisansüstü çalışmalar. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(3), 715-728.
- Uras, G. (1987). *Barok dönemi bestecilerinden J.S.Bach, G.F.Handel ve G.P. Telemann'ın yan flüt-klavsen yapıtlarının incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ülkü, Mç (1987). *Çeşitleme biçimi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Üstün, H. (2020). Türkiye'de üflemeli çalgılar alanında yazılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Balkan Müzik ve Sanat Dergisi*, 2(1), 26,41.

Vincent J. K. 1995. A Content Analysis of Doctoral Research in String Education, 1936–1992. *Journal of Research in Music Education*

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9. bs.). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldız, N. (1986). *Müzik öğretmeni yetiştiren yükseköğretim kurumlarında ana çalgı keman eğitiminin programlar yönünden incelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen bilimleri Enstitüsü, Ankara.